

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt III. De tribus iisque potissimis Mentalis Orationis partibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

Epist. ad Fr. de monte Dti. vendis, & bonis adipiscendis. Et alibi: est hominis DEO adherentis affectio, & familiaris quædam & pia allocutio.

Atque hæc etiam duplex mentis functio cognitionis & amoris, qua mens medio aliquo pio affectu ad celestia subleatur, utriusque modo dictæ Orationi infusæ & acquisitæ communis est.

2. 2. 9. Oratione porro secundum S. Tho. Actus est virtutis Religionis, quo DEUM reveremur atque honoramus. Cum enim oratio sit quædam petitio, qua DEI opem imploramus, consequitur eam actum quoque esse subjectionis & submissionis, qua nos DEO inferiores confitemur, divinique ipsius adjutorii indigos, Deumque, infinitam ipsius potentiam, sapientiam, promptamque in auxiliando & succurrendo agnoscimus misericordiam, plurimum reveremur & honoramus. Vult enim DEUS isto à nobis modo honorari ac adorari: non quasi nostrorum bonorum indigenti aliquid inde accedat utilitatis, sed propter bonum profectumque nostrum: ut in DEUM cum omnipotentia bonam cognoscentes voluntatem, atque in nobis adjuvantis magnificentiam, eidem tanquam DEO ac Domino nostro, quo indigemus subijciamur, atque innitatur, conemurque nos ipsos totaliter ei unire atque conjungere. In ista enim animæ ad DEUM subiectione, bonum nostrum, vitæque spiritualis perfectio consistit: sicut & cæterarum creaturarum perfectio est suo subijci uniusque principio, ut in corporis ad animam patet conjunctione.

Ex his colliguntur quatuor hæc ad Orationem necessaria, Primum, Indigentia rei alicujus experimentalis cognitio. Secundum, desiderium eandem rem consequendi. Tertium, agnoscere iidem solum DEUM esse, qui nostræ possit necessitati succurrere. Quartum, seipsum coram Deo humiliare, suam agnoscendo indigentiam, à qua à solâ divinâ bonitate atque potentia possit liberari, simulque DEI opem, quibus ea, quæ nobis defunt largiatur implorare. Atque hæc nostrarum necessitatum manifestatio cum fiduciali cordis nostri coram DEO effusione, cumque consequendi quod petimus remedii confidentia, vera est Oratio. Manifesto res declarari potest exemplo. Infirmus enim sui æstuans, primum suam cognoscit ex aquæ penuria necessitatem, atque exinde nascitur bibendi desiderium, exemploque oculos in aliquem, qui ipsi dare possit conjicit, tandemque ei suam apertens necessitatem, & desiderium aquæ, potum exposcit. Ista enim necessitatis suæ apud eum, qui succurrere possit, cum sui ad petendum submissione, manifestatio, propriè est ipsius infirmi rogatio ac petitio. Notandum est tamen omnia, quæ hætenus à nobis dicta sunt, ita utriusque sæpius dicto Orationis generi esse communia, ut tamen secundum modi diversitatem supernaturalis quidem ad infusam, humani autem ad acquisitam orationem referantur.

CAPUT III.

De tribus iisque potissimis Mentalis Orationis partibus.

Legendi de his orationis partibus nostri Jo- Explicatis superius variis Mentalis orationis acceptionibus, ac definitionibus, postulat doctrinæ ordo, ut majoris intelligentiæ gratia, de illius agamus partibus, variis iis quidem ac multiplicibus, quas tamen brevitati ac perspicui-

tati consulentes, ad tres potissimas reduximus: annes & Prima est, quæ se statuit homo in DEI præsentia, Dominio atque in conspectu divinæ majestatis. Secunda est à DEI est divinæ benevolentia, vel gratiarum actione, SV. MA- vel laudis, honorisque oblatione, captatio. Tertia denique suarum necessitatum manifestatio, illas ubi humilique pro obtinendo auxilio supplicatio. rui & e- Eodem prorsus modo, quo homo necessitatem patiens primum coram eo, à quo quidpiam petiturus est comparat. Deinde reverentia quædam sui ipsius humilitatione, atque in compensationem præteritarum fortè gratiarum oblatione, partito aliisque similibus modis benevolentiam capans; Sententia ac tandem suas ei necessitates insinuat, earundem vel urgentis necessitatis, vel ejus ad quem confugit, dignitatis, liberalitatis, magnificentie titulis, instans remedium postulat.

Eadem in Oratione mentali veniunt observanda. Primum enim omnium cor sursum in DEUM elevando nos metipsos in DEI præsentia statuere debemus, atque in conspectu divinæ majestatis comparere: qui primus est orationis actus, de quo S. loquitur Damascenus, dum orationem mentis in DEUM appellat elevationem. Secunda Orationis pars sive actus est, Dei honor atque reverentia ex consideratione divinæ majestatis, nostræque in tanti DEI præsentia indignæ vilitatis: gratiarum quoque actio pro beneficio, quæ de manu ejus accepimus magnitudine atque infinitate. Denique subsequitur divinæ misericordie pro nostrarum necessitatum remedio imploratio, in qua orationis perfectio, atque essentia consistit: si enim propriè loquamur, nihil aliud est oratio, quam cordis animæque nostræ, desideriorum videlicet: nostrorum atque necessitatum cum remedii efflagitatione coram DEO manifestatio atque effusio. Atque ideo quam optime S. Thom. ubi supra dixit: Orationem esse linguam & interpretem nostrorum desideriorum, eo quod per illam infirmitates nostras DEO manifestamus, & pro eis ab eodem remedium postulamus.

Ex quibus colligi potest, orationem pressius, atque in suo acceptam rigore, solam significare petitionem, quæ tamen sua alioqui latitudine, quamlibet etiam cogitationem piam, aut sanctum in DEUM affectum comprehendit: quo sensu quilibet trium dictarum orationis partium actus, oratio quoque merito appellatur. Atque hinc facile erit differentiam intelligere inter pressius nominis orationem, quæ petitionem involvit, & illam, quam communiter appellamus DEI præsentiam.

Prior enim posteriorem includit, non tamen è contrâ. Præsentiam enim Dei nihil aliud vocamus, quam conatum quendam seipsum intra se recolligendi, & cor suum in DEUM, tanquam præsens nostræ considerationis aut desideriorum objectum, quolibet pio affectu elevandi: longè enim aliud est favores sibi à Rege postulare, quod est oratio, & se in Regis præsentia constituisse, vel reverentiam exhibendo, vel maiestatem illius intruendo, vel de gloriâ ipsius exultando. Quæ præsentia DEI sunt sub (latè sumpto tamen) orationis nomine etiam comprehensæ.

Ad tertiam verò Orationis partem pertinet, quæ firmissimè exauditionis atque impetrationis à DEO nostræ spem consolidare debet, innumera titulorum, quibus apud DEUM instantes exaudiri confidimus varietas, & potens magnitudo bonitatis, clementiæ, misericordie, liberalita-

De primæ Mentalis orationis parte, quæ est
mentis in Deum ele-
vatio.

tis, magnificentie infinitorumque aliorum præ-
sertim verò ardentissimæ illius charitatis Christi
Domini ac Redemptoris nostri, infinitorumque
sanguinis illius pro nobis effusi meritorum. At-
que in hac ultima sui parte poulissimum oratio
consistit, duas tamen priores nihilominus sua ge-
neralitate complectens.

Præter
has tres
orationis
mentalis
partes,
tradunt
tres ad-
huc alias,
prædicti
PP. Do-
minicus
& Ioan-
nes Loc.
supra cit.
Similiter
nost. An-
tonius à
Spiritu
sancto
in suo Di-
rectorio
mystico
Tract. 2.
distrib. 8.
& Do-
minicus &
Philippus
à SS. Tri-
nitate,
hic in 1.
part.
Theologia
mystica,
Discurs. 3.
ille Tom.
7. lib. Bi-
bliotheca
Theologi-
ca scilicet 2.
cap. 8.
Sed hæc
tres ad il-
las 3. ab
Authore
traditas
raducen-
dæ sunt.
2. 2. q.
23. a. 9.

Has porro orationis partes tres, ut bene anno-
tavit S. Thom. in omni ferè oratione Ecclesia ap-
pissime concinnavit, ut facile unicuique videre li-
cet. Illosse ponit exemplum in oratione de
terangustissima Trinitate, in eisdem Domini-
ca Festivitate: *Omnipotens sempiterna DEVS, qui
delisti famulus tuus, in confessione vera fidei æterna
Trinitatis gloriam agnoscere. & in potentia Maje-
statis adorare unitatem: quasumus, ut ejusdem fidei fir-
mitate ab omnibus semper muniamur adversis.* Per
Dominum nostrum IESVM Christum filium tuum,
&c. Verba enim ista: *omnipotens sempiterna
DEVS,* mentem ad Dei præsentiam elevantia pri-
mam efficiunt orationis partem: sequentia:
Qui delisti famulus tuus, &c. gratiarum actione pro
fidei, quâ SS. Trinitatis mysterium indubitanter
agnoscimus, collato nobis dono benevolentiam
captant, secundamque absolunt orationis par-
tem. Quibus tertiam lubedimus apposita
petitione: *Tribue quasumus, &c.* titulo, quo ex-
audiiri confidimus, Per Dominum nostrum IESVM
Christum, perfectam concludimus orationem.

Docuit istam orationis formam Ecclesiam
sanctam suam JESUS Christus Dominus noster,
supremus orandi Magister, dum orationem su-
am Dominicam primâ perspicue orationis incho-
ans parte. *Pater noster,* inquit, ut cor nostrum
ad DEUM tanquam ad benevolentissimum pa-
trem elevantes, nos in conspectu paternæ charita-
tis Dei, quâ nobis auxiliari desiderat, statdamus:
statimque alteram connexuit orationis partem:
Qui es in celis, eamque ut optime S. Thom. secun-
dam, benevolentie nimirum divinæ, & celestis
magnificentie laudatione ac deprecatione, cap-
tationem. Ac demum Tertiam, quâ desideria
nostra DEO manifestantes; dum dicimus: *San-
ctificetur nomen tuum, &c.* divinæ gloriæ exposci-
mus exaltationem, nostrarumque necessitarum
tam spiritualium, quam corporalium sublevatio-
nem.

Finis præcipuus orationis mentalis, est beata
illa, ad quam toto corde aspirare debemus, animæ
cum Deo unio. Materia ejusdem in latiori sua
significatione acceptæ, est humilis & dolorosa
miseriarum atque infirmitatum nostrarum con-
fessio, fervensque divinæ pietatis & misericordiæ
imploratio, aliisque plures Religionis actus inter
orandum occurrentes: ut, DEO se totum offer-
re, eidem se submittere, eundem revereri, ado-
rare, laudare, benedicere, totoque corde gratias
agere. Quin & omnes omnium virtutum tam
moralium, quam Theologicarum actus, necnon
quævis sive per fidem, sive per meditationem &
contemplationem acquisita de DEO notitia.
Quæ quidem omnia quamvis non sint proxima
orationis, ut est petitio, materia, ad eam tamen
in quantum ad divinam unionem ordinantur ne-
cessariò reducuntur. Atque ita de tribus istis
partibus orationem componentibus, quæ etiam
in infusa oratione, eminentiori tamen mo-
do, repetiuntur, deinceps tractatu-
ri sumus.

Ratio non erit, si quis etiam exteriora labia
movendo DEUM non conatu sibi exhibe-
re præsentem, seque in conspectu ejus statuere:
de quo jure meritisimo optimus consequitur
Deus: *Hic populus labia me honorat, cor autem
longè est à me.* Introituum scilicet illum
aridumque demonstrans orandi modum. Alie-
ter Propheta Regius formulam nobis debet ex-
hibens precationis: *Effundo,* inquit, in conspectu
ejus orationem meam, & tribulationem meam ante-
sum pronuncio. Et alio loco: *Effundite coram
vobis corda vestra:* clarè indicans ad bene orandum
nobis necessariam esse Dei præsentiam; quæ ex
consideratione illius, in cujus omnia penetrantius
conspectu assistimus, divinæ majestatis, nostre-
que, qui cum illa de salute nostra tractamus, infi-
mæ vilicatis, cor nostrum elevetur, & à se defi-
ciens toto cobatu in altissimam illam tendat subli-
mitatem.

Modi quibus hæc Dei præsentia in nobis effor-
metur varii sunt, & multiplices: Exempli gra-
tia, si coram aliqua Dei imagine mentem no-
stram ad ejusdem pio opum elevemus, vel si
coram venerabilissimo Sacrosanctæ Eucharistiæ
assistimus Sacramento, vel si Christum Domi-
num nostrum cordi nostro intus concipimus
præsentem, vel si cor nostrum ad divinitatis co-
ram tantâ majestate erigamus contemplationem.
Cum verò fides doceat DEUM ubique præsen-
tem esse, ut quis seipsum in ejus constituat præ-
sentia, non opus est eum in celo, vel qualibet alii
mundi parte requirere, sed sufficit eum in seipso
per intimam cordis sui introversionem inven-
iri, immensam agnoscendo cordis sui capacitatem,
quam DEUS nobilissimo modo, in justis præ-
sertim, replet atque inhabitat. Qui præsentie
Dei modus licet non omnibus & singulis conve-
niat, est tamen utilissimus.

Ad hoc autem, ut cor nostrum faciliè ad DE-
UM tendere possit, debet ante omnia fidelis a-
nima internæ sui ipsius recollectioni studere, se-
que ab omnibus curis & creaturis abstrahere, cui
summo opere subserviunt continua piorum libro-
rum lectio, vocales orationes, verbi grati,
oratio Dominica & similes; quæ teste D. Bo-
navent. habent se ad instar baculi, cui infir-
ma innitens anima, seseque sustentans atque
elevans, memoriam firmiter divinis rebus
occupat, quas intellectui ruminandas offert me-
moriam, atque ipsâ intellectus meditatione ex-
ardescit voluntas. Omnis denique pia & devo-
ta cogitatio, hanc cordis adjuvat elevationem:
præsertim verò ad divinum implorandum auxi-
lium, plurimum efficacia sunt à S. matre Ec-
clesia toties repetita verba, si attentè cum spiri-
tu & fervore proferantur: *Deus in adiutorium
meum intende;* Quæ non tantum in ipso ora-
tionis principio, sed & quotiescunque sese
præsentia abstractam, utilissimè
ultrapabuntur.